

МЕТОДИЧНІ НЕДОЛІКИ КОЕФІЦІЄНТНОГО АНАЛІЗУ ФІНАНСОВОГО СТАНУ ПІДПРИЄМСТВА

студентка групи Ф-51 **Шамкало Катерина**
Сумський державний університет

В Україні застосовують різні методики стосовно аналізу фінансового стану підприємств, що викладені в роботах науковців А. Д. Шеремета, М. Г. Чумаченка, В. В. Ковальова, К. П. Приходько, Г. В. Савицької, Л. Т. Пляровської, В. З. Сопоко. При виборі методики варто враховувати, що результати за цими методиками можуть бути суперечливими. Найчастіше застосовують коефіцієнтні методики А. Д. Шеремета [1] та В. В. Ковальова [2]. Зупинимося на основних перевагах та недоліках їх методик.

Аналіз, що пропонує Ковальов, представляє собою погляд на підприємство «зовні», тобто з точки зору потенційних кредиторів та інвесторів. Адже їх цікавить, в першу чергу, співвідношення власних і позикових коштів, величина власного капіталу тощо. Інвестор аналізує з позиції гарантій віддачі можливих вкладень і вважає це запорукою стабільності при інвестуванні капіталу. Аналіз же, запропонований Шереметом, являє собою погляд на підприємство «зсередини». Він допомагає менеджменту підприємства визначити такі напрями поповнення оборотних коштів, які найбільш ефективно будуть сприяти поліпшенню фінансової стійкості.

Для проведення аналізу фінансової стійкості за методикою В. В. Ковальова цілком достатньо поточної бухгалтерської звітності. А за методикою А. Д. Шеремета також необхідною є інформація, яка не міститься в бухгалтерській звітності і для знаходження якої виникає потреба піднімати первинну бухгалтерську та іншу документацію. Недоліки методик Шеремета та Ковальова, можуть бути зведені до наступного:

- складність у знаходженні фінансових та економічних показників впливу за допомогою яких можна корегувати розрахункові коефіцієнти. Під цим розуміється той факт, що неможливо на підставі бухгалтерської звітності знайти джерела, що послабляють фінансову напруженість;

- методики розраховані на обмежене коло підприємств, а саме: існують підприємства, які в силу своїх особливостей повинні мати великі запаси, або велику дебіторську заборгованість або навпаки не мати їх;

- згідно з коефіцієнтними методиками для досягнення високої фінансової стійкості підприємству достатньо мати великий розмір кредиторської заборгованості (або принаймні такий, щоб покривати запаси). Однак відомо, що надмірне залучення позикових коштів негативно впливає на фінансове становище підприємства, так як вони не безкоштовні і, рано чи пізно, настане термін їх повернення, причому з процентами. Одночасно з підвищеною увагою до кредиторської заборгованості Шеремет випускає з

уваги величину дебіторської заборгованості та наявність грошових коштів на поточному та валютному рахунках і в касі [3].

Загалом, система коефіцієнтних показників не може розглядатися як універсальна для всіх видів підприємств, тому що для них не існує якихось єдиних нормативних критеріїв. Обґрунтування нормативних показників є ще досить мало опрацьованим, а тому і поверхневим, і залежать від великої кількості факторів. Більшість критеріїв носять експертно-емпіричний характер. Існують підприємства, для яких коефіцієнти не підходять або повністю, або частково (наприклад, підприємства зв'язку, торгівлі, ЖКГ, транспорту, підприємства з виробництва одиничних товарів та багато інших).

Таким чином, можемо констатувати, що коефіцієнтні методики потребують суттєвого доопрацювання. Також, стає очевидним, що єдиної коефіцієнтної аналітичної методики не може бути в принципі в силу колосальних відмінностей між підприємствами різних галузей та індивідуальності кожного підприємства [4].

Можемо окреслити напрями удосконалення коефіцієнтних методик:

— провести уніфікацію визначень, принаймні в україномовному науковому просторі, системи коефіцієнтних показників, що характеризують фінансовий стан підприємства;

— конкретизувати «перехрещені» аналітичні механізми. У більшості існуючих методик не представлено чітке розмежування аналізу платоспроможності й аналізу ліквідності [5];

— визначитись щодо платоспроможності. Існує три підходи до аналізу платоспроможності. Перший припускає аналіз платоспроможності на основі показників ліквідності. Другий — на основі показників фінансової стійкості. У третьому — для оцінки платоспроможності розраховують показники, серед яких присутні показники і ліквідності і фінансової стійкості;

— напрацювати нормативну базу. Існують нормативи для обмеженої кількості показників без врахування галузевих і індивідуальних особливостей підприємств.

Література:

1. Методика финансового анализа деятельности коммерческих организаций. / Шеремет А. Д., Негашев Е. В. 2-е изд., перераб. и доп. — М.: Экономика.-2008.-208 с.

2. Ковалев В. В. Финансовый анализ: Управление капиталом. Выбор инвестиций. Анализ отчетности. 2-е изд., перераб. и доп. / В. В. Ковалев — М.: Финансы и статистика.-2006.-512 с.

3. Зайцев, О. В. Фінансові розрахунки. Теорія і практика: навч. посіб. / О. В. Зайцев. — Суми : СумДУ, 2013. - 607 с.

4. Зайцев, О. В. Основи фінансового інструментарію : підручник / О. В. Зайцев. — Суми : СумДУ, 2016. - 523 с.

5. Хотомлянський О.Л. Комплексна оцінка фінансового стану підприємств. / О. Л. Хотомлянський, П. А. Знахуренко // Фінанси України.-2008.-№1.- с.111 – 119.

Науковий керівник: доцент, к.е.н., **Зайцев О. В.**

Шамкало, К. Методичні недоліки коефіцієнтного аналізу фінансового стану підприємства [Текст] / К. Шамкало ; наук. кер. О.В. Зайцев // Економічні проблеми сталого розвитку : матеріали Міжнародної науково-практичної конференції імені проф. Балацького О.Ф., м. Суми, 11-12 травня 2016 р.: у 2-х т. / За заг. ред. О.В. Прокопенко. - Суми : СумДУ, 2016. - Т.1. - С. 293-294.